

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ
Βρυσακίου 15 & Κλάδου, 105 55 Αθήνα
τηλ.: 210 3215 146 / fax: 210 3215 147
e-mail: sadas-pea@tee.gr • www.sadas-pea.gr

‘ARCHITEKTONES’
JOURNAL OF THE ASSOCIATION OF GREEK ARCHITECTS
Issue 71, Cycle B, September/October 2008
Vrysakiou 15 & Kladou, 105 55 Athens
tel.: +30 210 3215 146 / fax: +30 210 3215 147

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Ευάγγελος Λυροΐδης
Αντιπρόεδρος: Γιώργος Νικολάου
Γεν. Γραμματέας: Μαρία Κουρμπανά
Ειδ. Γραμματέας: Μυρτώ Δεσποτιδίη
Ταμίας: Γαρυφαλιά Κοσμάγλου
Μέλη: Δημήτρης Δούμας
Αντώνης Μασούνης
Δημήτρης Μαραβέας
Κώστας Μπαρδάκης
Κώστας Μπελιμπασάκης
Θανάσης Μπούμπης
Ισιδωρος Σέμψης
Κώστας Τζατζάνης
Ιωσήφ Φανουράκης
Βασίλης Χατζηκίδης

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ
Παναγιώτης Γεωργακόπουλος

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν
τις απόψεις των συντακτών τους.
Οι επίσημες θέσεις του ΣΑΔΑΣ και των άλλων
Συλλόγων Αρχιτεκτόνων δημοσιεύονται στη
στήλη Δραστηριότητες του συλλόγου.

Τιμή τεύχους 0,003 €

ΕΚΔΟΤΗΣ

Σωτήρης Δημακόπουλος
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΚΔΟΣΗΣ-ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΗ 3D Σ. Δημακοπούλου & ΣΙΑ ΕΕ
Βουλιαγμένης 49, 116 36 Αθήνα
τηλ.: 210 9235 487-9
fax: 210 9222 743

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
Όλγα Σπμαιοφορίδου
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Γιώργος Καλομνίδης
ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ
Βιργινία Παυλίδου
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ
Λάμπης Δορλής
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
Βάνα Διαμαντοπούλου
Αρετή Κατή
Μέλπω Παπαδοπούλου
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
Νίκη Δανιηλίδου
DTP SERVICE

Sharpen

ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ
Αφοι Αθ. Τσακίρη ΑΕ
Κηφισού 18 ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210 5124 578, 210 5126 570
ΑΠΟΣΤΟΛΗ: Ευάγγελος Μοσχόφης

αρχιτέκτονες

Περιοδικό του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ | τεύχος 71 – περίοδος Β | Σεπτέμβριος/Οκτώβριος 2008

Περιεχόμενα

18 «Σημείωμα της σύνταξης»

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

- 20 «Δραστηριότητες Δ.Σ. ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ»
21 **Α. Καρανδενιού, Χρ. Αχτύπη, Στ. Γιαμαρέλος**, «ATHENS by SOUND»
27 **Χρ. Βοσκοπούλου**, «23^ο Παγκόσμιο Συνέδριο της UIA»
29 **Α. Θεοδόσης**, «Πόλη των Αντικατοπτρισμών: Βαγδάτη, από τον Wright στον Venturi»

Ε Π Ι Τ Ο Π Ο Υ

- 32 **Ε. Λαϊνά**, «Έχρο Zaragoza 2008»
38 **Ο. Βενετσιάνου**, «Διεθνείς εκθέσεις – Πειραματισμοί γύρω από τις χωρικές ποιότητες της κινούμενης εικόνας»

Π Ρ Α Σ Ι Ν Ο Β Η Μ Α

- 52 «Με τα μάτια και τον νου στραμμένα στις δοκιμασμένες πρακτικές του παρελθόντος»

Α Φ Ι Ε Ρ Ω Μ Α

Στη δίνη της μεγάλης κλίμακας

[Επιμέλεια: Μ. Λεφαντζής]

- 66 **Φρ. Χρυσολούρη**, «Στη δίνη της μεγάλης κλίμακας και η οδός Πειραιώς»
70 **Η. Γιαννίρης**, «Η σύγχρονη Αθήνα, η “γκρίζα” πολεοδομία και η κοινωνική ανάγκη για πράσινο»
74 **Β. Ιωάννου, Α. Παπαϊωάννου**, «Εικόνες και πραγματικότητες των μεγάλων αστικών παρεμβάσεων»
76 **Π. Καραμανέα**, «Η συμβολή του τοπίου στον σχεδιασμό αστικών επεμβάσεων μεγάλης κλίμακας»
80 **Ε. Ασπρογέρακας, Κ. Σερράος**, «Hafencity: επιλογές και πρακτικές σχεδιασμού στην ανάπτυξη ενός λιμανιού»
86 **Ν. Κεφαλογιάννης**, «Οι αστικές παραλίες ως μέσο ανάπτυξης των παράκτιων μετώπων και οικονομικής ανάπτυξης των πόλεων»
90 **Τρ. Μιχαηλίδης**, «Οι αστικές αναπλάσεις ως μέσο αντιμετώπισης πολεοδομικών προβλημάτων και ένταξης της πόλης σε αναδυόμενα τόξα ανάπτυξης: Η περίπτωση των Ιωαννίνων»
94 **Μ. Λεφαντζής**, «Η μοντέρνα πόλη γερνώντας...»

Εξώφυλλο: Φωτομοντάζ του Μ. Λεφαντζή

Διόρθωση

Στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού της Δ. Αεροπαγίτου (τεύχος αρ. 70), η ομάδα μελέτης του Α' Επαίνου 2 είναι: Θεοκλής Καναρέλης, αρχιτέκτων, Ανδρέας Τεγούσης, Yazan Kokaly, φοιτητές αρχιτεκτονικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Όλγα Βενετσιάνου
Διονύσης Καννάς
Ειρήνη Κουφέλη
Αμαλία Κωτσάκη
Έλενα Λαϊνά
Μιχάλης Λεφαντζής
Άννα Μελανίτου
Ναταλία Μπαζαίου
Βασιλική Παναγιωτοπούλου
Δημήτρης Πολυχρονόπουλος
Μάρω Σίνου
Φραγκίσκα Χρυσολούρη

Ανταποκριτές:
Αριστοτέλης Δημητρακόπουλος [Κύπρος]
Νεκτάριος Κεφαλογιάννης [Βαρκελώνη]
Δημήτρης Μανίκας [Βιέννη]
Εμμανουήλ Ντούρλιας [Παρίσι]
Γ. Προκάκης, Α. Καλαντίδης [Βερολίνο]

Υπεύθυνος από Δ.Σ.:
Γιώργος Νικολάου
Γραμματεία Σ.Ε.: Στέλλα Ρίζου

Επιθυμία του Συλλόγου είναι, να αξιοποιήσει τις απόψεις όλων των συναδέλφων μέσα από τις σελίδες του περιοδικού. Είναι δυνατόν, όλες οι συνεργασίες που θα αποστέλλονται στο περιοδικό, είτε υπό μορφή παρουσιάσεων έργων, θέσεων και επιστολών να καταχωρούνται στις σελίδες του. Η Σ.Ε. ενημερώνει όλους τους συναδέλφους που επιθυμούν να αποστείλουν υλικό, να τηρούν τις αναγκαίες τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν για το περιοδικό. Κάθε συνάδελφος που εκδηλώνει την πρόθεσή του για αρθρογραφία στα προγραμματισμένα αφιερώματα πρέπει να αποστέλει πρώτα ενημερωτική περιλήψη του άρθρου του. Τα κείμενα πρέπει να είναι αποθηκευμένα σε δισκέτα και να συνοδεύονται από PRINT-OUT και φωτογραφικό υλικό, για άρθρα αφιερωμάτων η έκτασή τους πρέπει να κυμαίνεται από 1000-1200 λέξεις (συμπεριλαμβανομένων των παραπομπών ή των σημειώσεων), για άρθρα επικαίρων 700 λέξεις και για επιστολές 400 λέξεις. Είναι απαραίτητη προϋπόθεση για περαιτέρω επεξεργασία από την Σ.Ε. το υλικό να αποστέλλεται μόνο στη Γραμματεία του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση των βιβλίων για βιβλιοπαρουσίαση. Θα είναι πολύ χρήσιμο για όλους το περιοδικό να ΔΙΑΒΑΖΕΤΑΙ και να ασκείται κριτική για το περιεχόμενο και την εμφάνισή του από όλους τους συναδέλφους.

Η ολοένα και αυξανόμενη αναγκαιότητα ύπαρξης στρατηγικού σχεδιασμού στις αρχιτεκτονικές επεμβάσεις μεγάλης κλίμακας στην ελληνική πόλη είναι το ζήτημα αυτού του αφιερώματος.

Τα τελευταία χρόνια, στον απόηχο της συζήτησης για την επενέργεια των Ολυμπιακών «αναπλάσεων» του 2004 στην Αθήνα, μια νέα σειρά αποσπασματικών επεμβάσεων μεγάλης κλίμακας βρίσκεται σε εξέλιξη, προερχόμενη είτε από διαγωνισμούς μελετοκατασκευής είτε από ιδιωτικά εγχειρήματα εμπορικού χαρακτήρα, αποφεύγοντας πάντοτε την «ατραπό» των πανελλήνιων αρχιτεκτονικών διαγωνισμών.

Από την άλλη στο θέμα των –υπό αίρεση– δημόσιων χώρων του λεκανοπεδίου για τους οποίους πολλά έχουν λεχθεί στο παρελθόν, το σώμα των αρχιτεκτόνων συναντά ένα καθεστώς πλήρους απραξίας. Τα άνευ χρήσεως ολυμπιακά ακίνητα, το Ελληνικό, ο Ελαιώνας, το Γουδί, το παραλιακό μέτωπο της Αττικής από τα λιπάσματα του Πειραιά μέχρι το Λαύριο, είναι οι νέες γκρίζες ζώνες του αστικού τοπίου της πρωτεύουσας που επιζητούν στρατηγικό σχεδιασμό προσαρμοσμένο στα νέα πολιτισμικά δεδομένα, πριν καταστούν θύματα μεμονωμένων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και ιδιωτικών συμφερόντων.

Στο αφιέρωμα θα παρουσιαστούν συγκριτικά παραδείγματα στρατηγικού σχεδιασμού από την Ελλάδα και το εξωτερικό μέσα από τα οποία οι αρχιτέκτονες ζυμώνονται ανάμεσα στη μικρή και τη μεγάλη κλίμακα σχεδιασμού, αναπτύσσοντας μια νέα δυναμική σε αναλόγου τύπου γκρίζες ζώνες ευρωπαϊκών πόλεων όπως αυτές που προαναφέρθηκαν. Φυσικά σε ένα αφιέρωμα περιορισμένης έκτασης, δεν είναι δυνατή η πλήρης παρουσίαση του θέματος. Η προσπάθειά μας επικεντρώνεται στην όσο γίνεται περισσότερο αποτελεσματικότερη πλαισίωση του επίκαιρου αυτού θέματος, έτσι ώστε να δοθεί το έναυσμα μιας ευρύτερης δημόσιας συζήτησης για τις επεμβάσεις μεγάλης κλίμακας στην ελληνική πόλη.

Η ελληνική συμμετοχή στην 11η Biennale Αρχιτεκτονικής της Βενετίας

Συνεδρίασε και συγκροτήθηκε σε σώμα το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΑΔΑΣ-Πανελληνίας Ένωσης Αρχιτεκτόνων, το οποίο εκλέχτηκε από την Γ.Σ. της Αντιπροσωπείας που είχε πραγματοποιηθεί στις 07.06.2008.

Η συνεδρίαση του Δ.Σ. πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 22 Οκτωβρίου 2008 και η σύνθεσή του έχει ως εξής:

Πρόεδρος	:	Λυρούδια Ευάγγελος
Αντιπρόεδρος	:	Νικολάου Γιώργος
Γεν. Γραμματέας	:	Κουρμπανά Μαρία
Ειδ. Γραμματέας	:	Δεσποτίδη Μυρτώ
Ταμίας	:	Κοσμόγλου Γαρυφαλιά
Μέλη	:	Δούμας Δημήτρης Μαούνης Αντώνης Μαραβέας Δημήτρης Μπαρδάκης Κώστας Μπελιμπασάκης Κώστας Μπούμης Θανάσης Σέμψης Ισίδωρος Τζατζάνης Κώστας Φανουράκης Ιωσήφ Χατζηκίδης Βασίλης

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Θέμα: Συμμετοχή στις κινητοποιήσεις κατά του φορολογικού νομοσχεδίου

Το Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-Πανελληνίας Ένωσης Αρχιτεκτόνων εκφράζει την έντονη αντίθεσή του στο υπό ψήφιση φορολογικό νομοσχέδιο.

Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο προσθέτει νέα φορολογικά βάρη σε αυτοαπασχολούμενους, μικρές επιχειρήσεις, μισθωτούς εργαζόμενους με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών (ΔΠΥ).

Στο όνομα της πάταξης της φοροδιαφυγής, καταργεί για χιλιάδες μισθωτούς και ελεύθερους επαγγελματίες το αφορολόγητο όριο των 10.500 €, ενώ παράλληλα προαναγγέλλει νέα μείωση του φορολογικού συντελεστή των κεφαλαιουχικών επιχειρήσεων.

Η κυβέρνηση επιλέγει να αντιμετωπίσει τη διόγκωση του δημόσιου χρέους επιβάλλοντας «κεφαλικό» φόρο σε χιλιάδες μικροεπαγγελματίες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν ήδη τις συνέπειες μιας χρόνιας «περιοριστικής» εισοδηματικής πολιτικής.

Τέλος το νομοσχέδιο περιλαμβάνει και άλλες άδικες και αντιλαϊκές διατάξεις όπως:

- Καταργεί ορισμένους «ειδικούς λογαριασμούς» με στόχο μεταξύ άλλων την οριστική κατάργηση βασικών επιδομάτων των δημοσίων υπαλλήλων.
- Επαναφέρει την περιβόητη «λίστα» στα φάρμακα με κριτήριο το κόστος και όχι την υγεία των ασφαλισμένων.

- Ζητάμε:
- Απόσυρση του νομοσχεδίου.
 - Αύξηση του αφορολόγητου ορίου στα 15.000 €.
 - Ετήσια αναπροσαρμογή της φορολογικής κλίμακας σύμφωνα με την αύξηση του τιμάρθιμου.
 - Αύξηση της φορολογίας των κερδών και των περιουσιακών στοιχείων του μεγάλου κεφαλαίου στο σύνολό τους.
 - Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για τα λαϊκά στρώματα.
 - Ενωμάτωση του 6% και 7% στις τακτικές αποδοχές των μηχανικών δημοσίων υπαλλήλων.

Καλούμε όλους τους συναδέλφους να συμμετέχουν στις κινητοποιήσεις που θα πραγματοποιηθούν για την ικανοποίηση αυτών μας των αιτημάτων.

Η ελληνική συμμετοχή στην 11η Biennale Αρχιτεκτονικής της Βενετίας, «Out there. Architecture beyond building»

Αρχιτεκτονική δεν είναι μόνο το κτισμένο. Αρχιτεκτονική συγκροτούν όλες οι ποιότητες του χώρου – υλικές και άυλες. Η ατμόσφαιρα, οι ήχοι, οι μυρωδιές, η δυνατότητα διάδρασης μεταξύ σωμάτων κ.ο.κ. αποτελούν όλα πτυχές του χώρου που μελετά η επιστήμη της αρχιτεκτονικής σε διεθνές επίπεδο σε όλο και αυξανόμενο βαθμό. Σε αυτό το διερευνητικό πνεύμα σε σχέση με το «πέραν του κτισμένου» («Architecture beyond buildings»), επιλέγουμε να προσεγγίσουμε τον χώρο μέσα από μία μη υλική παράμετρο: τον ήχο.

Έτσι, λοιπόν, δημιουργούμε έναν ηχητικό διαδραστικό χάρτη της Αθήνας, ο οποίος παρουσιάζει θραύσματα της ατμόσφαιρας της πόλης με απροσδόκτους τρόπους.

Πώς θα φανταζόταν κανείς ένα μη-οπτικό χάρτη; Πώς θα βιώνόταν μία περιπλάνηση μέσα σε ένα δάσος από ακουστικά που παίζουν ήχους από σημεία της Αθήνας; Πώς θα ήταν αν βρισκόσταν ξαφνικά σε έναν «χάρτη» που θα εμφανιζόταν μόνο όταν εσύ περπατούσες μέσα του; Πώς θα ήταν αν αυτός ο χάρτης εμφανιζόταν μόνο αν καλούσες και κάποιον να σε ακολουθήσει;

Το περίπτερο της ελληνικής συμμετοχής αντιμετωπίζει τα παραπάνω ερωτήματα μέσω της

μεταμόρφωσής του σε ένα ατμοσφαιρικό διαδραστικό παιχνίδι, το οποίο παρουσιάζει θραύσματα ηχητικών (και οπτικών) ακολουθιών της Αθήνας. Ο επισκέπτης ανα-δημιουργεί τον χώρο γύρω του μέσω της ίδιας του της παρουσίας και κίνησης. Ο χάρτης αποκαλύπτεται μόνον εκεί που περπατά και/ή όταν καλεί ένα ακόμα άτομο να καθίσει κοντά του. Τα σώματα των επισκεπτών αλληλεπιδρούν τόσο μεταξύ τους όσο και με τον ίδιο τον χώρο, δημιουργώντας ένα δυναμικό μεταβαλλόμενο πεδίο. Αυτή η βόλτα μέσα στο περίπτερο σε μεταφέρει «εκεί έξω» σε μία «αόρατη» Αθήνα.

Το περίπτερο ουσιαστικά φέρνει στην επιφάνεια τις σχεδόν απρόσιτες και φευγαλέες πλευρές του χώρου. Διερευνά τον ήχο, τις μη-οπτικές αισθήσεις, την ατμόσφαιρα, χωρικές ποιότητες πέραν του υλικού, πέραν του κτισμένου. Προκαλεί έτσι όχι μόνο τα όρια της αρχιτεκτονικής, αλλά και τα όρια του τι μπορεί να καταγραφεί και να ανα-βιωθεί και τι όχι...

Ο χώρος του περιπτερού: θέτει ερωτήματα σε σχέση με το «πέραν του υλικού» ως μέρος της συγκρότησης της εμπειρίας της πόλης και του χώρου γενικότερα.

Η επιλογή του ήχου: Ως κεντρικό στοιχείο μίας εναλλακτικής χαρτογράφησης της πόλης της Αθήνας, ο ήχος ακροβατεί στο όριο μεταξύ της υλικότητας του κτισμένου και της μη-υλικότητας. Αποτελώντας ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της ύλης (κάθε υλικό παράγει και τον δικό του ήχο), ο ήχος εξαρτάται ευθέως από την υλικότητα του κτισμένου περιβάλλοντος (το φαινόμενο της ηχούς αποκαλύπτει ότι ένας χώρος πληροί συγκεκριμένες μετρικές προϋποθέσεις). Από την άλλη πλευρά, φευγαλέες και δύσκολα αναπαραστήσιμες δράσεις αφήνουν, και εκείνες, αντίστοιχα ηχητικά αποτυπώματα. Έτσι, οι ήχοι της πόλης αποδίδουν δράσεις, συμπεριφορές, σκέψεις, μηνύματα, αφηγήσεις. Μπορούν όλες οι παραπάνω ιδιότητες του ήχου να αξιοποιηθούν ως εναλλακτικά εργαλεία ερμηνείας, χαρτογράφησης (ή ακόμα και σύνθεσης) του χώρου;

Αίσθηση χώρου μέσω ήχου: Ο Δυτικός πολιτισμός βασίζεται στην κυριαρχία της όρασης έναντι των άλλων αισθήσεων. Αναγνωρίζοντας το πλαίσιο αυτό, η πρότασή μας επιχειρεί να στρέψει για λίγο την προσοχή και σε μία άλλη από τις πέντε αισθήσεις. Προκρίνοντας την αίσθηση της ακοής, επαναδιαπραγματευόμαστε την κυρίαρχη θέση που καταλαμβάνει η όραση στο πεδίο της αρχιτεκτονικής και της αντίληψης του χώρου. Η διαδικασία αυτή θα μπορούσε να εμπλουτίσει την εμπειρία μας σε σχέση με τον χώρο, την ερμηνεία του και τον χειρισμό των ποιότητων του.

Εστιάσεις αντί συνολικής εποπτείας: Ο χώρος μοιάζει με δάσος από κρεμασμένα ακουστικά, τα οποία μεταφέρουν ήχους της Αθήνας στο περίπτερο. Καθώς ο επισκέπτης κινείται ανάμεσά τους, πιάνει και φοράει όποια ακουστικά επιθυμεί χωρίς να γνωρίζει τι πρόκειται να ακούσει. Αυτό που τελικά ακούει είναι ηχητικά θραύσματα της πόλης, που του αποκαλύπτουν τμήμα της ταυτότητάς της ή τον μεταφέρουν σε ορισμένα ατμοσφαιρικά της. Ο συγκεκριμένος χάρτης δεν προσφέρει συνολική εποπτεία. Ποιότητες – θραύσματα της πόλης αποκαλύπτονται, βήμα-βήμα. Κατά την περιπλάνηση, επικρατεί το στοιχείο του απρόσμενου, της έκπληξης – όπως και στην πόλη. Μολονότι οι ήχοι οργανώνονται σε κανάβο, πολύ δύσκολα εντοπίζει κανείς τον ήχο που άκουσε προηγουμένως μέσα στο δάσος των ακουστικών.

Διάδραση 1: Ο χώρος είναι –ως έναν βαθμό– διαδραστικός: η παρουσία και η κίνηση του επισκέπτη ενεργοποιούν ήχους και εικόνες. Μέσα στον χώρο συναντά κανείς 25 διάσπαρτα πρίσματα με εγκιβωτισμένες οθόνες, οι οποίες ενεργοποιούνται με την ανθρώπινη παρουσία. Όταν ο επισκέπτης πλησιάζει σε ένα πρίσμα, εκείνο αρχίζει να παίζει βίντεο συνοδευόμενο από τον αντίστοιχο ήχο. Τα βίντεο αναφέρονται και αυτά στην Αθήνα μέσω του ήχου, χωρίς να στοχεύουν στην εικονική της αναπαράσταση.

Χάρτης στον τοίχο: Ο χάρτης-κλειδί της περιπλάνησης του επισκέπτη στον χώρο τροποποιείται ανάλογα με την ανθρώπινη παρουσία και κίνηση. Η περιοχή του χάρτη που φωτίζεται κάθε φορά, είναι εκείνη στην οποία αντιστοιχεί το/τα βίντεο που ενεργοποιούνται από την ανθρώπινη παρουσία. Τα 25 βίντεο, δηλαδή, έχουν γυριστεί/αντιστοιχούν σε 25 περιοχές της Αθήνας. Οι 25 αυτές περιοχές ορίζονται από έναν τετραγωνικό κανάβο 5x5 μ. Ο φωτεινός χάρτης δείχνει, λοιπόν, σε ποιά περιοχή της Αθήνας «κινούνται» οι επισκέπτες της έκθεσης την κάθε δεδομένη στιγμή.

Διάδραση 2: Όταν ο χώρος είναι κενός, όλα τα βίντεο είναι σβηστά. Όταν ένας άνθρωπος κινείται, ο ήχος και η εικόνα τον ακολουθούν. Όταν ο χώρος είναι γεμάτος ανθρώπους, τότε πολλά (ή όλα) τα βίντεο και οι ήχοι τους ενεργοποιούνται και ακούγονται ταυτόχρονα. Όπως και η ίδια η πόλη, ο χώρος χωρίς την ανθρώπινη παρουσία παραμένει κατά κάποιον τρόπο «ανεργός». Αντίθετα, καθίσταται εξαιρετικά πολύβουος ή πολυποίκιλος και πολυσήμαντος στις περιπτώσεις που υπερχειλίζει από κόσμο. Ο χάρτης δεν αποτυπώνει ούτε απλώς αναπαράγει συγκεκριμένες στιγμές του ηχητικού περιβάλλοντος. Αποτελεί ένα σχόλιο στη σχέση του κατοίκου της πόλης με το ηχητικό της τοπίο. Το

διαδραστικό σύστημα του χώρου του περιπτερού γεννά μία πολλαπλότητα ηχητικών ποιότητων, εντάσεων, διαστρωματώσεων, πυκνωμάτων και αραιωμάτων, που δημιουργούν την ηχητική ταυτότητα του χώρου, όχι ως μεταφορά αλλά ως δυναμική σχέση χώρου-ανθρώπου ως αποτέλεσμα συγκεκριμένων κινήσεων και δράσεων εντός του χώρου του περιπτερού. Ο επισκέπτης –όπως και ο κάτοικος της πόλης– είναι υπεύθυνος για τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνεται τελικά το ηχητικό του (και όχι μόνο) περιβάλλον. Το ηχητικό περιβάλλον της Αθήνας είναι τελικά προϊόν ενός συγκεκριμένου αστικού πολιτισμού – φορέας του οποίου είναι ο ίδιος ο επισκέπτης: όλοι εμείς «εκεί έξω».

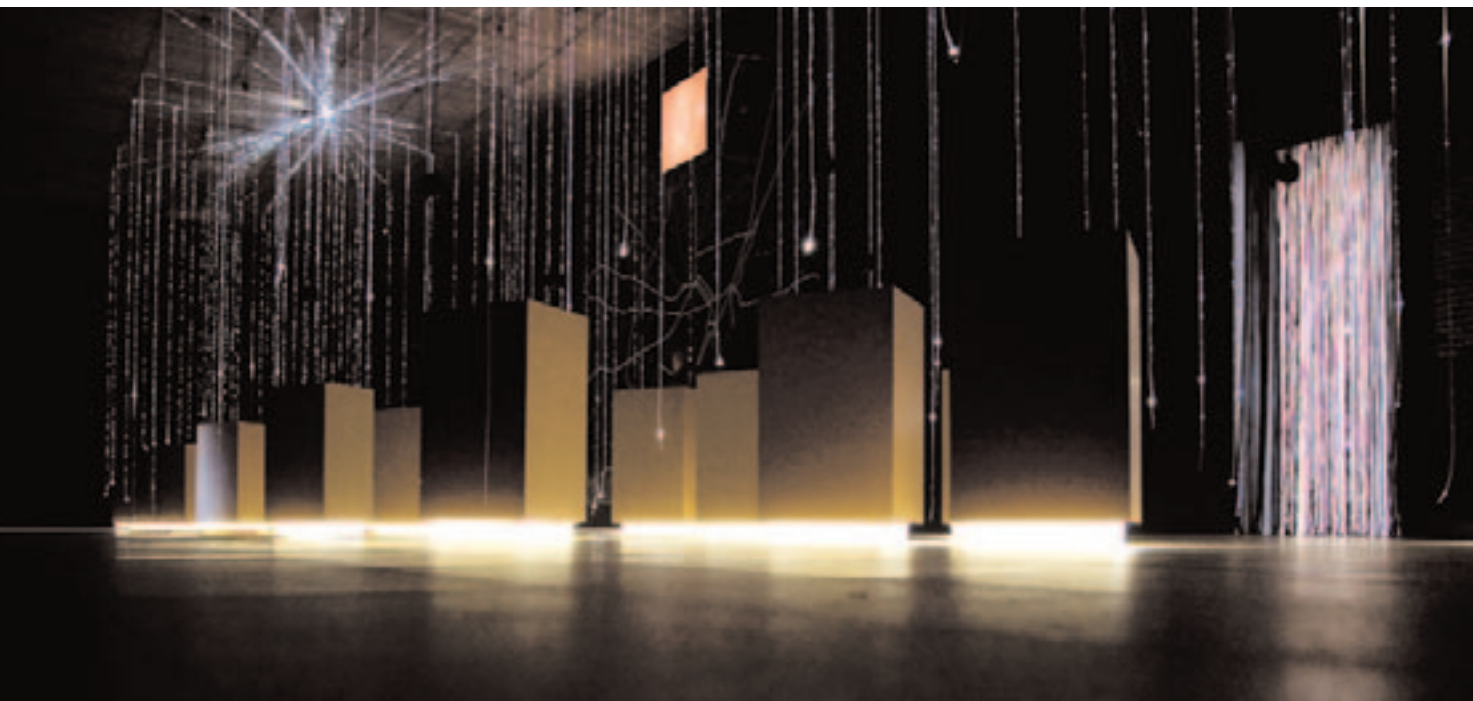
Μεθοδολογία ηχητικής χαρτογράφησης: Προκειμένου να συγκεντρωθεί το απαραίτητο υλικό οργανώθηκε μία ηχητική χαρτογράφηση της Αθήνας που βασίστηκε στο απόλυτα ορθολογικό και ουδέτερο σχήμα του κανάβου. Ένας κανάβος 10x10 –με κέντρο την Ομόνοια– που «προσγειώθηκε» πάνω σε ολόκληρο το λεκανοπέδιο ώστε να το καλύψει από άκρη σε άκρη (βουνά και θάλασσα) όρισε 100 σημεία μέσα στην πόλη.

100 ήχοι στην Αθήνα: Στη συνέχεια, καταγράφηκε το γεωγραφικό στίγμα των σημείων αυτών και η πληροφορία αυτή τροφοδότησε ένα μηχάνημα GPS, το οποίο ανέλαβε να κατευθύνει με απόλυτη ακρίβεια την πορεία μας από σημείο σε σημείο. Καθώς τα σημεία κάλυπταν το λεκανοπέδιο από Ανατολή προς Δύση, αποφασίστηκε να αποκτήσουν αυτά εκτός από χωρικές και χρονικές συντεταγμένες. Έτσι, οι χωρικές μετρικές αποστάσεις τους –που προέκυψαν 1,5 κλμ. πάνω στον χάρτη στην αφηρημένη ευθεία γραμμή του κανάβου– μεταφράστηκαν και σε αντίστοιχες χρονικές αποστάσεις της 1,5 ώρας και η κάθε γραμμή του κανάβου αντιστοιχίστηκε και σε μία διαφορετική μέρα. Έτσι, προέκυψαν 10 συνεχόμενες μέρες ηχογραφήσεων (οι 10 «γραμμές» του κανάβου) 10 συνεχόμενων σημείων από τις 9:00 έως τις 22:30 (οι 10 «στήλες» του κανάβου).

100 ήχοι στο περίπτερο: Οι σημαϊκές ηχογραφήσεις πετυχαίνουν να μεταδώσουν θραύσματα ηχητικής εμπειρίας. Ο ήχος αποσπάται από τον πραγματικό χώρο και τοποθετείται σε ένα δάσος από ακουστικά με σκοπό να εξερευνηθεί εκ νέου από τον χρήστη. Μπορεί σε έναν τέτοιο χώρο να αναπαραχθεί η αίσθηση της περιπλάνησης στην πόλη και η ανακάλυψή της βήμα-βήμα;

Ο χάρτης ως κείμενο: Οι διαμήκεις διαστάσεις του χώρου προσφέρουν το κατάλληλο έδαφος για την αναδιάταξη του αρχικού χάρτη. Τα 100

σημεία εξαπλώνονται στον χώρο σε μία ακολουθία που ξετυλίγει σαν κουβάρι τις γραμμές του κανάβου μία προς μία. Η ακολουθία των 100 σημείων του χάρτη μοιάζει τώρα να συγκροτεί ένα «κείμενο», το οποίο ξετυλίγεται στον χώρο με τον τρόπο ακριβώς που θα το διάβαζε κανείς αν ακολουθούσε τις γραμμές του κανάβου του χάρτη. Ο επισκέπτης «διαβάζει» την πόλη κινούμενος σε τυχαίες τροχιές της επιλογής του, ανάμεσα στις ορισμένες γραμμές του «κειμένου» της πόλης που απλώνεται κατακερματισμένο δάπεδο του χώρου.

50 ακουστικά: Από τους 100 απομαγνητοφωνημένους ήχους της χαρτογράφησης, επιλέγονται 50, που ακούγονται μέσα από τα 50 ακουστικά της εγκατάστασης. Οι άλλοι 50 αποδίδονται με τον λόγο και γράφονται στο δάπεδο. Ο επισκέπτης καλείται να τους διαβάσει και να τους αναπαράγει νοερά. Και στα 100 σημεία που ορίζονται στο δάπεδο αναγράφονται οι συντεταγμένες, οι οποίες του επιτρέπουν να αναζητήσει το αντίστοιχο σημείο της Αθήνας στον χάρτη στον τοίχο.

Τα πολλαπλά επίπεδα ανάγνωσης του ήχου της πόλης: Στη σχέση μου με τον ήχο της πόλης μπορεί να εστιάζω στην άμεση βιωματική αντίληψη του ηχητικού μου περιβάλλοντος· μπορεί να απομονώνομαι στον κόσμο ενός δικού μου soundtrack μιας προσωπικής μου διαδρομής μέσα από τα ακουστικά του i-rod μου· μπορεί να έχω ηχητική εμπειρία του «εδώ» αλλά ίσως και πιο άμεσα του «εκεί» μέσα από τη συνομιλία μου στο κινητό τηλέφωνο· μπορεί ακόμη και συνειδητά να κατεβάζω την ένταση του ήχου του περιβάλλοντός μου και να επικεντρώνομαι

στην ένταση των σκέψεών μου ή σε κάτι που χωρικά βρίσκεται αλλού. Η πολλαπλή λειτουργία του διαδραστικού συστήματος, των ακουστικών και του γραπτού λόγου στο πάτωμα του περιπτερού επιλέγονται ως πιθανοί εναλλακτικοί τρόποι ανταπόκρισης στην πρόκληση της ανάδειξης αυτού ακριβώς του βάθους του ηχητικού τοπίου.

Επισκέπτης-δημιουργός: Το διαδραστικό σύστημα οργανώνεται στη βάση μίας υποδομής, πάνω στην οποία ο ίδιος ο επισκέπτης στήνει το δικό του «παιχνίδι». Ο επισκέπτης «γράφει» στον χώρο την κίνησή του, την περιπλάνησή του, μέσω των ήχων (και των κινούμενων εικόνων) που ενεργοποιεί. Δεν καταλαμβάνει απλά χώρο, αλλά τον δημιουργεί. Ενεργοποιεί εικόνα και ήχο, αποκαλύπτει, ανακαλύπτει και δημιουργεί θραύσματα της πόλης. Μέσα από ένα απλό διαδραστικό σύστημα, η ανθρώπινη κίνηση και δράση ενισχύεται, ερμηνεύεται, αφήνει ίχνη, θραύσματα. Το περίπτερο γίνεται διαφορετικό και μοναδικό κάθε χρονική στιγμή – οι άπειρες διαφορετικές διατάξεις ανθρώπινων σωμάτων και κινήσεων το καθιστούν ένα συνεχώς μεταλλασσόμενο πεδίο ήχων (και δευτερευόντως εικόνων). Ο επισκέπτης αλληλεπιδρά με τον χώρο και με τους υπόλοιπους επισκέπτες, παράλληλα. Με την παρουσία, για παράδειγμα, ενός παραπάνω επισκέπτη, η φωνή του περιπτερού εμπλουτίζεται, αλλοιώνεται, δυναμώνει και διαμορφώνεται τελικά σε συνδυασμό και με τους ήχους που ενεργοποιούνται από τους υπόλοιπους επισκέπτες του χώρου. Εμείς (ως επιμελητές) δίνουμε τα εργαλεία και το κατάλληλο υπόβαθρο, ώστε ο ίδιος ο επισκέπτης –σε συσχετισμό και με τους γύρω του– να

αναδημιουργήσει έναν δικό του χάρτη της Αθήνας. Η ερμηνεία του χάρτη αυτού εξαρτάται τόσο από τις αρχικές επιλογές των επιμελητών που θέτουν τους κανόνες όσο και από τον βαθμό προσωπικής εμπλοκής του επισκέπτη. Ο θεατής παύει να μένει απάθης, αλλά εμπλέκεται στην κατασκευή του χώρου, και της (χρονικά εξαρτώμενης) δυναμικής του. Όπως και στην ίδια την πόλη, οι κινήσεις, οι δράσεις και οι συσχετισμοί των ανθρώπων είναι τα στοιχεία που διαμορφώνουν ίσως τις χαρακτηριστικότερες χωρικές ποιότητες, παράλληλα βέβαια με το υλικό, κτισμένο υπόβαθρο. Αυτό –όπως και στην περίπτωση της πρότασής μας τα κλώδια και πρίσματα– αποτελούν αναγκαίο υπόβαθρο για τις ανθρώπινες κινήσεις και δραστηριότητες, οι οποίες στην ουσία συγκροτούν τελικά τον χώρο. Φαίνεται να συγκροτείται εδώ μία απόπειρα ερμηνείας και διαπραγμάτευσης της μη-αναπαραστασιμότητας του χώρου της πόλης, όπως την πρόβλεψε ο Lefebvre. Αν λοιπόν δεν μπορούμε –εκ των πραγμάτων– να αναπαραστήσουμε την πόλη (της Αθήνας), μπορούμε τουλάχιστον να διαπραγματευτούμε ή να αναδημιουργήσουμε αντίστοιχους τρόπους παραγωγής και συγκρότησης χωρικών ποιότητων;

Το άυλο – πέραν του κτισμένου: Η διερευνήσή μας διαπραγματεύεται το ευρύτερο θέμα του «πέραν του υλικού» σε διάφορα επίπεδα – σε σχέση με την αισθαντικότητα και το «πέραν του οπτικού», σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες, σε σχέση με την ανθρώπινη δράση και αλληλεπίδραση, σε σχέση με το μη αναπαραστήσιμο, κ.λπ. Διαπραγματεύεται δηλαδή το θέμα της φετινής Biennale –όπως αυτό έχει οριστεί από τον επιμελητή της, Aaron Betsky «Out there. Architecture beyond building»– θέτοντας ως εννοιολογική της βάση την έννοια του «μη υλικού». Οι τοποθετήσεις και οι προβληματισμοί σε σχέση με τις έννοιες που σχετίζονται με το πεδίο «πέραν της ύλης» φαίνεται να πηγάζουν από μία απόπειρα κριτικής απέναντι σε αυστηρά μορφολογικές ή τεκτονικές αρχιτεκτονικές προσεγγίσεις. Πρέπει, βέβαια, να σημειωθεί ότι η έννοια του «πέραν του υλικού» αναφέρεται σε ένα ευρύ πεδίο ετερόκλητων ερευνητικών τάσεων και προβληματισμών.

Για παράδειγμα, αντιλήψεις που αναφέρονται στην περιοχή «πέραν του υλικού» έχουν ως σήμερα χρησιμοποιηθεί για να περιγράψουν μη-συμβατικά υλικά (όπως, για παράδειγμα, ρευστά, μεταβαλλόμενα, δι-αντιδρώντα) ή υλικά μεταβλητού σχήματος και ιδιοτήτων (όπως, για παράδειγμα, πυκνότητας, χρώματος, διαφάνειας). Ως «μη-υλικό», λοιπόν, συχνά χαρακτηρίζονται νέα ή μη συνθησιμένα υλικά, ή ακόμη και γνωστά υλικά τα οποία όμως χρησι-

μοποιούνται ξανά με διαφορετικούς, εναλλακτικούς τρόπους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Blur project των Diller και Scofidio: το κτήριο-σύννεφο. [J. Hill, O. Bouman, L. Spruybroek]

Το «μη-υλικό» ερμηνεύεται επίσης ως το μωρατό, ή αλλιώς, το αντιληπτό με άλλες (εκτός της οπτικής) αισθήσεις. Η ακοή, η μυρωδιά, η γεύση, η αφή, θα μπορούσαν –όπως και η όραση– να κατευθύνουν τον σχεδιασμό και να αποτελέσουν κεντρικό άξονα στο στήσιμο της σύνθεσης ενός χώρου. Τα στοιχεία του χώρου που αναφέρονται σε αισθήσεις εκτός της όρασης, δεν αποτυπώνονται και δεν αναπαριστώνται τόσο εύκολα όσο τα οπτικά ερεθίσματα. Γι' αυτό και δεν κυριαρχούν ως σχεδιαστικά μέσα και εργαλεία. Ωστόσο, συντελούν αδιαμφισβήτητα σε πολύ μεγάλο βαθμό στη διαμόρφωση των χωρικών ποιότητων και της εμπειρίας του χώρου. [B. Colomina, A. Barbara, C. Classen, M. Jay]

Το άυλο έχει ερμηνευθεί και ως η ατμόσφαιρα ενός χώρου – το άπιαστο, αυτό προς το οποίο πάντα τείνει η αρχιτεκτονική, και το οποίο πάντα της ξεφεύγει. Μήπως όμως η ατμόσφαιρα είναι εξ ορισμού πέραν του άμεσα αντιληπτού και προσδιορίσιμου; Μήπως η ατμόσφαιρα ενός χώρου είναι τα χαρακτηριστικά του εκείνα, τα οποία δεν γίνονται αντιληπτά από τη συνειδητή προσοχή και σκέψη; [M. Wigley, M. Heidegger]

23ο Παγκόσμιο Συνέδριο της UIA

ATHENS by SOUND
Ελληνική συμμετοχή στην 11η Διεθνή Έκθεση
Αρχιτεκτονικής Μπιενάλε Βενετίας

Διοργάνωση
 Υπουργείο Πολιτισμού
 Γενική Διεύθυνση Σύγχρονου Πολιτισμού, Διεύθυνση
 Εικαστικών Τεχνών, Τμήμα Προώθησης Σύγχρονης Τέχνης

Επιμελητές
 Αναστασία Καρανδεινού, Χριστίνα Αχτίπη
 Στυλιανός Γιαμαρέλος

Video έργα Intothepill.net
Καλλιτέχνες
 Γιάννης Γρηγοριάδης, Λίνα Θεοδώρου
 Γιάννης Ισιδώρου

Ηχογραφίες/Sound Design
 Δημήτρης Μυιάκας, Βαγγέλης Λυμπουρίδης

Γραφιστικά έκθεσης/Σχεδιασμός Καταλόγου
 Comrapny

Σχεδιασμός και εφαρμογή διαδραστικού περιβάλλοντος
 zponochannels

Σχεδιασμός οπτικοακουστικού και διαδραστικού υ963
συστήματος/ακουστική μελέτη/επίβλεψη
 Ηρακλής Λαμπρόπουλος, Γιώργος Λαμπρόπουλος

Προγραμματισμός Λογισμικού
 Βασίλης Μπούκας

Κατασκευή ηλεκτρονικών υποσυστημάτων
 Μιχαήλ Κριτωτάκης

Ηλεκτρολογική μελέτη
 Γιώργος Σατολιάς

Διασύνδεση διαδραστικών στοιχείων
 Βαγγέλης Λυμπουρίδης, Δημήτρης Μυιάκας

Μελέτη φωτισμού
 L+DG lighting architects
 Θωμάς Γραβάνης, Χριστίνα Φραγγέτη

Κατασκευή Έκθεσης
 Μιχαήλ Γαβρόλος

Ψηφιακές εκτυπώσεις
 Polichromo

Φωτογράφος
 Cathy Cunliffe

Άλλες μελέτες εντοπίζουν το «μη-υλικό» στην ίδια την «ιδέα» ενός κτηρίου, σε ένα εννοιολογικό πλαίσιο δηλαδή, που σχετίζεται περισσότερο με τη μορφή παρά με την υλικότητα του κτηρίου, ενώ άλλες διαρρηγνύουν το δίπολο μορφής-ύλης, καταργώντας οποιαδήποτε τέτοια δυϊστική αντίληψη, και ερμηνεύοντας τα κτήρια ως αποτελέσματα αλληλεπίδρασης δυνάμεων. [G. Deleuze, B. Massumi].

Το «μη-υλικό» συσχετίζεται ως έννοια και με τις ίδιες τις διαδικασίες παραγωγής του κτηρίου. Τα πολιτικά και οικονομικά δίκτυα που ενεργοποιούνται ακριβώς από τη διαδικασία της κατασκευής ενός κτηρίου διατηρούν αναπόφευκτα μία στενή σχέση με την πράξη της οικοδόμησης –ή αλλιώς την υλικότητα του κτηρίου– αλλά παραμένουν κατά κάποιο τρόπο «αόρατα» στο κτισμένο τελικό αποτέλεσμα. Οι άνθρωποι που εργάζονται στην κατασκευή του κτηρίου, ο τόπος καταγωγής τους, όσοι κατασκεύασαν τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν και όσοι τα μετέφεραν εκεί, εμπλέκονται σε δίκτυα που τροφοδοτούνται από την παραγωγή ενός κτισμένου χώρου, αλλά μένουν τελικά μη-ορατά. Ερωτήματα που τίθενται σχετίζονται με τον ρόλο του αρχιτέκτονα και τη σχέση ανάμεσα στα δίκτυα παραγωγής και την ίδια τη σύνθεση – τόσο σε πρακτικό όσο και σε φιλοσοφικό επίπεδο. [J. Derrida, K.L. Thomas, D. Harvey]

Οι νέες τεχνολογίες, είτε ως εξαρτήματα – φορητά αντικείμενα, είτε ενσωματωμένες στον κτισμένο χώρο, καθορίζουν χωρικές ποιότητες, δημιουργούν συνδέσεις, νέους «τόπους», πεδία και όρια. Κινητά τηλέφωνα, συστήματα GPS, φορητοί υπολογιστές, ψηφιακές κάμερες, ασύρματα δίκτυα internet, αποτυπώνουν, «αποθηκεύουν», «θυμούνται» και μεταφέρουν τόπους, δράσεις, συνδέσεις και εμπειρίες. Μολονότι τα νέα αυτά μέσα αποτελούν στοιχεία του χώρου, η ιδιαιτερότητα της υλικότητάς τους τα καθιστά ξένα στο συμβατικό πεδίο έρευνας του αρχιτέκτονα. Το ερώτημα που τίθεται, λοιπόν, είναι: ποιός είναι ο ρόλος του αρχιτέκτονα στην εποχή που ο χώρος δημιουργείται τόσο από συμβατικά υλικά όσο και από ασύρματα πεδία και τεχνολογικά gadgets; Τι αλλάζει –μέσα στον υβριδικό σημερινό χώρο– τον τρόπο με τον οποίο εκείνος σχεδιάζει; [R. Coyne, G. Flachbart, P. Weibel, R. VanToorn, W. Mitchell]

Μέσα σε αυτόν τον ευρύτερο προβληματισμό σε σχέση με το «άυλο», αναπτύσσουμε ερωτήματα σε σχέση με τα όρια της αρχιτεκτονικής, της αναπαράστασης, του σχεδιασμού και της συνειδητής ή μη αντίληψης μεμονωμένων στοιχείων του χώρου από τον χρήστη. Στον συγκεκριμένο σχεδιαστικό πειραματισμό επικεντρώνουμε το ενδιαφέρον μας στο θέμα του ήχου

και της αισθαντικότητας, αλλά σχεδόν αδιόρατα και οι υπόλοιπες εκφάνσεις του άυλου έρχονται να μπουν στο παιχνίδι...

Αντί επιλόγου
 Η σχέση ανάμεσα στην ιδέα, το σώμα, τον χώρο και τη σύνθεση επαναπροσδιορίζεται. Ο δημιουργός κρίνεται μέσα από τον χειρισμό της σχέσης αυτής. Το μη-υλικό γίνεται το νέο «υλικό». Οι αισθήσεις πέραν του οπτικού κρίνονται απαραίτητες πλέον για το λεξικό της αρχιτεκτονικής. Ο δημιουργός «μεταφράζεται», «επανατοποθετείται», «επαναπροσανατολίζεται», εξαυλώνεται μέσα από την πρότασή του. Χαράζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την εξερεύνηση και στη συνέχεια κρίνεται μέσα από την απουσία του, παρουσία του έργου του. Ο επισκέπτης αποκτά πρόσβαση στο μη-υλικό. Ο δημιουργός τον αντιμετωπίζει όχι ως παρατηρητή αλλά ως αυτόν που βρίσκεται μέσα στον χώρο και τον διαμορφώνει με την παρουσία του κάθε στιγμή, παράγοντας ένα ανοικτό και ατέρμονα μεταβαλλόμενο έργο.

Η πρότασή μας τελικά διαπραγματεύεται την έννοια του «πέραν του υλικού», του «πέραν του κτισμένου», τις νέες μορφές υλικότητας. Διαπραγματεύεται επίσης το θέμα της ανθρώπινης παρουσίας, δράσης, αλληλεπίδρασης και κίνησης ως βασικό στοιχείο της συγκρότησης του χώρου και των ποιότητων του. Ένας χώρος που διαμορφώνεται κατά αυτό τον τρόπο, αναπόφευκτα καθίσταται μεταβλητός, ρευστός – μετασχηματίζεται και αναδιαμορφώνεται κάθε στιγμή ανάλογα με τις δράσεις και τους συσχετισμούς των ανθρώπινων σωμάτων. Αυτό συμβαίνει ούτως ή άλλως στον πραγματικό χώρο στον οποίο ζούμε. Στον χώρο της εγκατάστασης – όμως– οι νέες τεχνολογίες και το διαδραστικό σύστημα «υπερβάλλουν» την επίδραση (και τον τρόπο και είδος της επίδρασης) των ανθρώπινων κινήσεων στον χώρο, επαναφέροντας με νέο τρόπο το ερώτημα περί της συγκρότησης και ερμηνείας του χώρου.

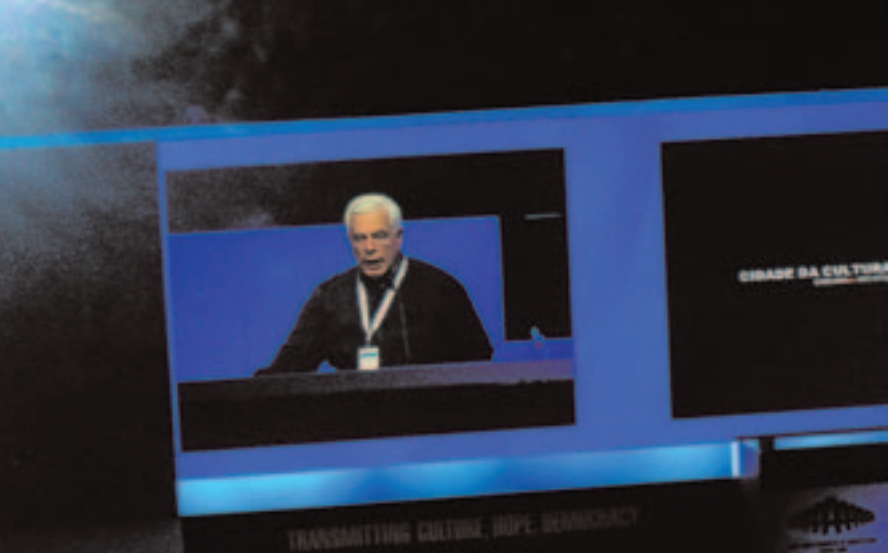
Ο ίδιος ο επισκέπτης καλείται όχι μόνο να αναδημιουργήσει τον χώρο του περιπέτρου, αλλά και τις ενδεχόμενες συνθέσεις νοημάτων και προβληματισμών σε σχέση με την ανθρώπινη παρουσία, τον ρόλο του αρχιτέκτονα και του χρήστη, τα όρια της αρχιτεκτονικής στον σύγχρονο, μεταβαλλόμενο, ηλεκτρονικά ενισχυμένο και δια-δικτυωμένο κόσμο.

ΜΕΤΑΔΙΔΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΤΟΡΙΝΟ, 29 ΙΟΥΝΙΟΥ-3 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008

Η Διεθνή Ένωση Αρχιτεκτόνων (UIA) πραγματοποίησε το 23ο παγκόσμιο συνέδριο αρχιτεκτονικής, γιορτάζοντας ταυτόχρονα τα 60 χρόνια από την ίδρυσή της (1948- 2008), στο Τορίνο της Ιταλίας, το διάστημα 29 Ιουνίου-3 Ιουλίου 2008. Το θέμα του συνεδρίου είχε τον ευρηματικό τίτλο Μεταδίδοντας την αρχιτεκτονική (Transmitting Architecture), δίνοντας την ευκαιρία σε 6000 αρχιτέκτονες από όλο τον κόσμο να συναντηθούν και να συμμετέχουν σε έναν δημιουργικό διάλογο με ποικίλη θεματολογία. Μεταξύ των θεμάτων που αναπτύχθηκαν από κορυφαίους αρχιτέκτονες (Mario Botta, Massimiliano Fuksas, Jean Nouvel, Peter Eisenman, Kenzo Kuma, Haní Rashid, T. Fujimori) ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αρχιτεκτονική και το περιβάλλον, στον ρόλο του αρχιτέκτονα σήμερα, στην αρχιτεκτονική των φτωχών περιοχών και στην αρχιτεκτονική εκπαίδευση. Η θεματολογία του συνεδρίου οργανώθηκε γύρω από τρεις κεντρικούς άξονες: 1. Κουλτούρα - Culture, 2. Δημοκρατία - Democracy, 3. Ελπίδα - Hope, θέτοντας στο επίκεντρο των συζητήσεων την αρχιτεκτονική στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Η οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου παρέδωσε τη σκυτάλη στην αποστολή από το Τόκιο της Ιαπωνίας, όπου θα πραγματοποιηθεί το επόμενο παγκόσμιο συνέδριο, το 2011.

Χρυσούλα Χ. Βοσκοπούλου
Δρ. Αρχιτέκτων

Η θεματολογία των βασικών ανακοινώσεων, όπως παρουσιάστηκαν στο πρόγραμμα του συνεδρίου, ήταν η ακόλουθη:

- 30-06-2008
 CULTURE – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
- Η γλώσσα της σύγχρονης αρχιτεκτονικής
- Δημιουργικότητα και επάγγελμα
- Νέα αρχιτεκτονική
- Μεταδίδοντας τη βιομηχανική πόλη
- Μεταδίδοντας το τοπίο
- Αρχιτεκτονική και συμφραζόμενα (context)
- Μαθαίνοντας το κατανοείν- καταλαβαίνειν
- Αρχεία ως media
- Η κληρονομιά του 20ού αιώνα: αρχιτεκτονική των κοινωνικών αλλαγών
- Οι κουλτούρες της αρχιτεκτονικής
- Ρίζες και αρχιτεκτονική
- Αρχιτεκτονική και εφημερίδες
- Αρχιτεκτονική και αρχιτεκτονικά περιοδικά
- Μπορεί ένα κτήριο να αλλάξει τη ζωή σου?
- Διεθνή κληρονομιά του μοντερνισμού
- UIA – Δρόμοι στο μέλλον
- Paolo Soleri

- 01-07-2008
 DEMOCRACY – ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
- Project, μεσολάβηση και απόφαση
- Διαλεκτική, διάλογος και διαφωνίες στη μεταμόρφωση της γης
- Παγκόσμια αστικά κέντρα
- Πόλεις σε κρίση και η ελπίδα της αρχιτεκτονικής
- Βιβλιοθήκες: νέοι αστικοί καταλύτες πολιτισμού και δημοκρατίας
- Αρχιτεκτονική και επικοινωνία
- Αρχιτεκτονική για κινητικούς χώρους
- Ισπανική αρχιτεκτονική 2008
- Αειφόρος – βιώσιμη ανάπτυξη
- Μεταδίδοντας την αρχιτεκτονική στα παιδιά: τα παιδιά μας θα κτίσουν το μέλλον
- Αρχι-πολίτες (Archi-citizens)
- Αρχιτεκτονική και οικονομία
- Η άφωνη Τέχνη μπορεί να μιλήσει – Πνευματικοί χώροι για τους κατοίκους του 21ού αιώνα
- Μεταδίδοντας το περιβάλλον
- Ενδιάμεσες πόλεις, πολεοδομία και ανάπτυξη
- Ο ρόλος του αρχιτέκτονα